№. 78. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag 18 Mei.

TURKIJE.

Konstantinopel, 24 april. Bij het vertrek van den post verspreidt zich het gerucht, dat een heden aangekomen Tartaar des legers de tijding van het begin der vijandelijkheden met *Mehemed Ali* aangebragt heeft. (*L. A. Z.*)

PERZIE.

Brieven uit Bombay van 25 februarij bevestigen dat de Britsche resident te Bushir wegens de aangedane behandeling zijne vlag ingenomen heeft, en dat de Wellesley (van 74 stukken) afgezonden werd om de Perzen door de *ultima ratio* tot bezinning te brengen. Wij zien de tijding te gemoet dat Bushir een puinhoop is. (*Nav. and mil. Gazette*)

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Stockholm, 30 *april*. Luidens berigten uit Christiania zette de Storthing zijne werkzaamheden met buitengewone eendragt voort. Geen kenteekenen van misnoegen of tegenstand hebben zich tot nog toe vertoond. Slechts betrekkelijk de militaire uitgaven deed zich de gewone spaarzaamheid opmerken. Zelfs de pensioenen voor ontslagen officieren werden verminderd. Toen het budget der marine voorgesteld werd, ontstonden er wijdloopige discussiën, die daarmede eindigden dat de verhoogde som 332,743 rijksdaalders welke de regering voor elk der eerstvolgende drie jaren tot aanbouwing van nieuwe oorlogschepen, enz., aangevraagd had, geweigerd, en slechts de vorige som van 215,891 rijksdaalders toegestaan werd. Het geheele bedrag der voor de marine bewilligde jaarlijksche gelden, de bezoldiging der officieren medegerekend, bedraagt 350,168 rijksdaalders. (*Allg. Zeit.*)

ZWITSERLAND.

Zurich, 3 *mei*. De debatten wegens de beroeping van *Dr. Strausz* hebben den *Republikein* aanleiding gegeven om eenige artikels betrekkelijk de zoogenaamde Fransch-katholieke kerk van den abt *Chatel* mede te deelen. Volgens de daarin vervatte opgaven moet dit nieuwe christelijke deïsmus reeds in 43 Fransche departementen verbreid zijn, door 50 predikanten verkondigd worden en ook in Belgie ingang vinden, waar hetzelve te Brussel twee kerken heeft. (*L. A. Z.*)

DUITSCHLAND.

Stuttgart, 4 *mei*. Met onze beetwortel-suiker-fabrieken staat het niet best. Zoo even verneem ik, dat de Ulmer fabriek, welker deelnemers tot de rijkste behooren en die dezelve nog wel eenigen tijd zelfs met verlies hadden kunnen gaande houden, indien er slechts vooruitzigt op latere winst bestond, met groot nadeel verkocht is. De deelnemers kregen ter naauwernood de helft der bouwkosten. De fabriek zal thans eene andere bestemming bekomen. Eenigen anderen onzer beetwortel-suiker-fabrieken staat een gelijk lot te wachten. (*K. Z.*)

Karlsruhe, 10 *mei*. In de openbare zitting, welke de tweede kamer heden hield, werd er een voorstel ingeleverd van den afgevaardigde v. *Rotteck*, tot herstelling van eenen regtstoestand betrekkelijk de pers. [illegible] (*Karlsr. Z.*)

PRUISSEN.

Het Keulsche dagblad deelt eene koninklijke kabinetsorder mede, in welke bepaald wordt dat voortaan de beeldtenissen der ontweken officieren, alsmede de namen der ontweken onder-officieren en soldaten, niet meer aan den galg- of schandepaal zullen worden gehecht, maar dat in stede hiervan het vonnis bij contumacie tegen eenen deserteur geveld, in de ambtsbladen zal worden bekend gemaakt.

Keulen, 14 *mei*. Gisteren is een transport landsverhuizers, 280 hoofden sterk, op 4 schepen hier aangekomen. Zij gaan naar den Amerikaanschen staat Ohio en zijn meerendeels Badeners en Wurtembergers. (*K. Z.*)

Crefeld, 10 *mei*. Het is opmerkenswaardig hoe zeer onze nijvere stad aanhoudend toeneemt. Terwijl zij op verscheidene landkaarten nog steeds als eene kleine plaats wordt aangewezen en het eene geographische handboek het andere eene ver beneden de wezenlijkheid staande bevolking naschrijft, is deze, volgens officiële opgaven, bij het slot van 1838 opgemaakt, reeds tot 23,871 zielen geklommen. (*K. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 13 *mei*. Eergisteren hebben sir *Robert Peel* en lord *John Russell* verslag gegeven, betreffende het gebeurde bij gelegenheid van een nieuw te vormen kabinet.

Sir *Robert Peel* poogde te bewijzen, dat het hem onmogelijk was geweest, aan het verlangen van H. M. te voldoen, ten zij H. M. in al die veranderingen stemde, welke hij had voorgesteld.

Lord *John Russell* verdedigde het gedrag der koningin, en betoogde, dat, om aan het vertrouwen van H. M. te beantwoorden, hij niet had kunnen weigeren, zijne intrekking weder te aanvaarden.

— Gisteren heeft lord *Melbourne* in de vergadering van het hoogerhuis nagenoeg dezelfde verklaringen afgelegd, als lord *John Russell* in dat der gemeenten.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 *mei*. Een volksopstand heeft de ministeriële crisis doen ophouden. De *Moniteur* van den 13den dezer bevat de navolgende benoeming van een nieuw ministerie:

Minister van buitenlandsche zaken en voorzitter van den ministerraad: de maarschalk *Soult*, hertog van *Dalmatie*.
Minister van justitie en eeredienst: de heer *Teste*.
Minister van oorlog: de generaal *Schneider*.
Minister van marine en koloniën: de admiraal *Duperré*.
Minister van binnenlandsche zaken: de heer *Duchâtel*.
Minister van koophandel: de heer *Cunin Gridaine*.
Minister van openbare werken: de heer *Dufaure*.
Minister van openbaar onderwijs: de heer *Villemain*.
Minister van financiën: de heer *Passy*.

Ten aanzien van het volksoproer zegt de *Moniteur*:

Heden, tegen vier ure, is de prefectuur der policie aangetast door eene bende van gewapende opstandelingen; doch municipale gardes en geregtsdienaars hebben haar met geweerschoten terug gedreven. De muiters hebben zich daarop begeven naar de wacht aan het paleis van justitie, en dezelve met geweld vermeesterd en ontwapend; maar deze wacht is dadelijk door de garde municipale heroverd.

Vervolgens hebben de muiters zich meester gemaakt van de wacht aan het raadhuis; doch ook deze is door de municipale garde hernomen, en door troepen van linie bezet.

Van daar terug gedreven, hebben de muiters zich in de wijk *St. Martin* geworpen. Na onderscheidene winkels van geweermakers te hebben geplunderd, hebben zij, in de straat *Saint-Jacques-la-Boucherie*, twee barricades opgeworpen, die echter dadelijk weder zijn vernield.

Terwijl wij dit schrijven, zijn de nationale garde en linietroepen op alle punten wedijverende in zorg en moed.

In de andere wijken van Parijs is de rust niet gestoord geworden. Overal zijn de burgers verwonderd en verontwaardigd op het vernemen van deze nieuwe poging, die, gelijk alle de anderen, het werk is van de republikeinsch gezinde partij; die factie, welke eenen eeuwigen strijd voert tegen de openbare orde en tegen den voorspoed des lands.

— De nieuwe ministers behooren alle tot de gematigde partij; de minister van oorlog, de generaal *Schneider*, is een aide-de-camp van den maarschalk *Soult*.

Het vorige ministerie telde acht en het tegenwoordige bestaat uit negen leden, uit hoofde het ministerie van koophandel en publieke werken thans in twee departementen is verdeeld.

De provisionele ministers keeren alle tot hunne vroegere posten terug.

— De maarschalk *Soult* heeft heden in beide kamers kennis gegeven van de benoeming van het ministerie, voor hetwelk hij hare ondersteuning vroeg. »De koning, zeide hij, heeft, om zijn bestuur zamen te stellen, negen ministers gekozen, die het onderling eens zijn over de beginselen, welke hunne daden moeten regelen. Deze beginselen, die de kroon aangenomen heeft, zijn:

»De vrije handeling van eenen raad, waarvan de leden gezamenlijk en elk voor zijn hoofd verantwoordelijk zijn; de vrede gegrond op de waardigheid der natie; de orde door de wetten verzekerd; de meest dadelijke bescherming van alle belangen, die met de welvaart van het land in verband staan, en openhartigheid en standvastigheid in de betrekkingen met de kamers, als zijnde de beste waarborgen tot het doen overeenstemmen van alle gemoederen.

»Mij wederom aan de dienst des konings toewijdende, in eene nieuwe betrekking, waar het punt van nationale eer zoo veel overwigt uitoefent, behoef ik u, mijnheeren, niet te verzekeren, dat Frankrijk in het behandelen van zoo dierbare belangen steeds de gezindheid van den ouden soldaat van het keizerrijk vinden zal, die wel weet dat het land den vrede wil, maar eenen edelen, eenen roemvollen vrede.»

Op uitnoodiging van den president hebben zich de meeste afgevaardigden die ter vergadering tegenwoordig waren, naar de Tuileriën begeven, om den koning hunne verontwaardiging en leedwezen te betuigen over het complot, dat gisteren in Parijs uitgebarsten is.

De pairs zijn ook hunne opwachting bij den koning gaan maken.

Parijs, 14 *mei*. De rust en de goede orde is allerwegen hersteld, en de muitelingen hebben, zoodra zij bespeurden, dat zij geenen bijval vonden bij de menigte, maar daarentegen in dat kwartier, in 't welk zij zich bevonden, meer en meer door eene aanzienlijke krijgsmagt werden omringd, hunne wapenen weggeworpen, en zich daarop zoo veel mogelijk verstrooid.

Zekere *Blanqui*, welks naam bij vorige dergelijke onlusten dikwerf is genoemd geworden, was een der hoofden van den opstand. In den winkel van *Lepage* is eene gedrukte proclamatie, zijne naamteekening dragende, gevonden geworden. Zij strekte, om de Parijzenaren aan te moedigen, ten einde den koning te verjagen en de republiek te herstellen. In de proclamatie werd gewaagd van een provisioneel gouvernement, doch niet aangeduid, uit welke personen hetzelve zoude bestaan.

Blanqui is gevat. *Barbès*, een zijner medestanders, is gesneuveld. Meer dan 500 bevelen van gevangenneming zijn uitgevaardigd. De heer *Zangiacomi* is met de instructie van het regtsgeding belast, en de koning heeft, bij ordonnantie, het hof der pairs met de teregtstelling der schuldigen belast.

— De onderscheidene hospitalen zijn met gewonden opgevuld. In het *Hôtel Dieu* bevinden zich 69 gekwetsten, waaronder 20 militairen; het getal der gesneuvelden bedraagt aldaar ongeveer de helft. In *Saint-Louis* zijn 38 gewonden, in *Saint-Antoine* 14, in *La* [illegible] en in *Val de Grâce* 18 soldaten. Het getal der dooden wordt op 80 begroot, en dat der gewonden op 190.

— De kamer der afgevaardigden heeft zich heden met de benoeming [illegible] eenen voorzitter en twee onder-voorzitters, in plaats van [illegible] *Teste* en *Cunin Gridaine*, bezig gehouden.

De eerste stemming heeft geene voldoende uitkomst opgeleverd, daar geen der candidaten daarbij de vereischte meerderheid had erlangd. De uitslag daarvan was: de heeren *Thiers* 201, *Sauzet* 199, *de Lamartine* 5, *Dupin* 10, *Odillon Barrot* 3, *Lafitte* 2, *Royer Collard* 1 stemmen.

Bij eene tweede stemming is de heer *Sauzet*, met 213 stemmen, tot voorzitter benoemd; de heer *Thiers* had 206 stemmen op zich vereenigd.

— In de kamer der pairs heeft de groot-zegelbewaarder, minister van justitie, een koninklijk bevelschrift ingediend, waarbij de pairs tot hof van justitie worden ingesteld, ten einde over al de medepligtigen aan de oproerige tooneelen van den 12den en 13den dezer regt te spreken. De heer *Frank Carré*, procureur-generaal bij het koninklijk hof van Parijs, en de heeren *Bouchy* en *Nouguier*, substituten van den procureur-generaal, zijn met de waarneming van het publiek ministerie belast.

— In den *Moniteur* leest men de volgende télégrafische depêche:

Londen, 12 mei. De zaakgelastigde van Frankrijk aan den heer minister van buitenlandsche zaken.

Lord *Melbourne* en al de leden van het afgetreden kabinet hebben hunne vorige betrekkingen hervat. Morgen zullen in de beide huizen ophelderingen worden gegeven.

Bayonne, 13 mei. De onderprefect van Bayonne aan den minister van binnenlandsche zaken.

Cabrera heeft de gemeenschap van den weg van Madrid onderschept. Reeds 4 posten zijn ten achteren.

Espartero was den 8sten meester van Ramales, en is voornemens Guardamino aan te tasten.

BELGIE.

Brussel, 14 mei. De kamer van vertegenwoordigers moest zich heden bezig houden met de tweede stemming over de wet, betrekkelijk de bewoners der afgestane gedeelten van Limburg en Luxemburg; doch de minister van openbare werken zeide, sedert vrijdag eene menigte reclamatiën te hebben ontvangen, dat hij zelf met naauwgezetheid het ontwerp, zoodanig als het was aangenomen, had onderzocht, en dat hij tot het besluit was gekomen, dat dit ontwerp in verscheiden opzigten onvolledig en gebrekkig was. Dien ten gevolge legde hij eene reeks van amendementen neder, en sloeg voor om dezelve naar de centrale afdeeling te verzenden. Dit voorstel werd aangenomen.

Vervolgens ging de kamer over tot de algemeene discussie van het wetsontwerp betrekkelijk de terugbetaling van den tol op de Scheldevaart.

Brussel, 15 mei. De berigten wegens de onlusten van den 12den en 13den dezer te Parijs hebben in deze hoofdstad eenen diepen indruk te weeg gebragt. De eerste schrik is zoo groot geweest, dat men ook voor oproerige tooneelen alhier beducht was, en zijn er in dit vooruitzigt de noodige maatregelen van voorzorg genomen. Een groot deel van het garnizoen is geconsigneerd geworden, met bevel, om hunne wapenen in gereedheid te houden. Doch de rust is niet gestoord geworden.

— De kamer der Afgevaardigden heeft [illegible] de beraadslagingen over het ontwerp van wet betreffende de Scheldevaart voortgezet.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 14 mei. Dezer dagen hebben zich de heeren procureurs *Bijesel* en *Schrijver* bij de arrondissements-regtbank alhier, de eerste namens de regering en de tweede namens den heer *Weemaels*, geconstitueerd, in de voor die regtbank te behandelen zaak, nopens het ontstane geschil over den eigendom der voormalige normale drukkerij te Brussel, die door den heer *Weemaels* naar herwaarts is overgebragt. Binnen kort zullen de conclusiën in deze zaak genomen worden. Naar men verneemt, zal Mr. *D. Donker Curtius* voor den heer *Weemaels* het woord voeren.

's Gravenhage, 15 mei Naar men verneemt, is door Z. M. het besluit genomen, waarbij de verlofgangers van de ligting van 1832 en 1833 met onbepaald verlof naar hunne haardsteden zullen worden gezonden.

Van regerings wege is eene som van *f* 6,000 als bijdrage verstrekt geworden in de kosten der herstellingen van de doorbraken in de Pruisische rijndijken, onder Rees, in Pruissen.

Arnhem, 17 mei. Naar men thans nader verneemt, heeft niet alleen de uitgever der *Arnhemsche Courant*, maar ook de procureur-generaal bij het provinciale geregtshof van Gelderland cassatie aangeteekend tegen het arrest, door dat geregtshof den 11den dezer gewezen. Voor den Hoogen Raad zal, naar men verder verneemt, de uitgever worden verdedigd door den heer Mr. *D. Donker Curtius*.

Pleitredenen voor het provinciaal geregtshof van Gelderland, — kamer van correctionele appellen, — in zake van den uitgever der Arnhemsche Courant, appellant van een vonnis der correctionele regtbank, waarbij hij was gecondemneerd wegens een artikel betrekkelijk het Leidsche postkantoor, gegrond op het in onbehoorlijken *staat aankomen van een brief te Elburg, die in* behoorlijken *staat op het postkantoor te Leiden was bezorgd.*

Pleitrede van den heer [illegible]

De heer *Nedermeijer von* [illegible], advokaat der civile partij, na den advokaat-generaal het woord verkregen hebbende, heeft [illegible] leiding de reden der buitengewone belangstelling opgespoord, die deze zaak vóór en gedurende derzelver regterlijk onderzoek, zoo wel in gesprekken als geschriften, in en buiten deze stad had verwekt, en die op nieuw in de aanzienlijke vergadering doorstraalde, welke de gehoorzaal vulde. Z. Ed. Gestr. heeft zich afgevraagd, of hij zich ook aan verstands begoocheling had schuldig gemaakt, toen hij in dezelve niet anders meende te vinden, dan een strijd tusschen bijzondere belangen, en of ook soms onder het eenvoudig kleed eener regtsvordering tot schadebetering wegens hoon een dier gewigtige maatschappelijke vraagstukken verborgen lag, die, even als de godsdienstige begrippen in vroegere eeuwen, heden ten dage de bewoners van alle beschaafde staten, in twee bijna vijandige legerkampen schijnen te verdeelen?

Z. Ed. Gestr. heeft die vragen ontkennend meenen te moeten beantwoorden, en als zijne meening opgegeven, dat het hier noch de bij de grondwet gewaarborgde vrijheid der drukpers, noch de erkende bevoegdheid tot beoordeeling der openbare handelingen van ambtenaren, maar alleen de vraag gold, of van die gewaarborgde vrijheid, die erkende bevoegdheid een strafbaar misbruik gemaakt, of aan dien krachtigen hefboom, die alleen tot bevordering van verlichting, verspreiding van reine waarheid, en voorkoming van inbreuken op algemeen of bijzonder belang moest worden in beweging gebragt, eene voor anderen nadeelige rigting was gegeven, die hun wettelijken grond tot klagte opleverde?

Het zij dan, — zoo voer de advokaat der civile partij voort, — die buitengemeene belangstelling in eene voor den beklaagde vereerende deelneming, hetzij in de door den raadsheer rapporteur aangeduide zeldzaamheid der beschuldiging van laster gelegen ligge, voor ons zal dezelve geene beweegreden opleveren, om van den weg af te wijken, door het bijzonder belang der beleedigde partij binnen enge grenzen afgebakend, en naar het betoog leidende, dat hier te regt schadebetering gevorderd, en door den regter van eersten aanleg toegewezen was.

Hierop, zich zooveel mogelijk aan den ambtenaar van het O. M. aansluitende, en de door Z. Ed. Gr. A. aangeduide gezigtspunten volgende, trachtte de civile partij nader de strafbaarheid van het aangeklaagde artikel, en vooral de toepasbaarheid der wet van 16 mei 1829 [illegible], waartoe zij mede in de geschiedkundige beschouwing dier wet trad, en uit het behoud derzelfde inleiding, niettegenstaande de verschillende redactiën der artikelen, het bewijs poogde af te leiden, dat de wetgever in het artikel 2 geene openbare ligchamen in den beperkten zin des woords alleen op het oog gehad, maar ook alle vereenigingen, die onder eenen collectiven naam konden worden aangeduid, onder zijne bescherming genomen had.

Tot hare bijzondere vordering overgaande heeft de civile partij het regtmatige zoo wel der in het belang der armen toegewezene geldsom, als der toegekende bevoegdheid tot het doen aanplakken van vonnissen trachten te betoogen en bijzonder daarop gedrukt, dat de bijgevoegde vordering tot het ten koste des beklaagden aanplakken van vonnissen, geenszins tegen de bepaling van art. 231 des wetboeks van strafvordering streed, vooral niet, uit hoofde de hoegrootheid der opgelegde geldsom geheel aan het regterlijk moderamen was overgelaten.

De civile partij heeft daarna hare rede voltooid door de toelating der getuigen bij de vroegere behandeling der zaak te verdedigen, beweerende, dat, zoo die getuigen voor de strenge bepaling der wet dan al niet mogten strekken, om de waarheid der te laste gelegde daadzaak te bewijzen, door derzelver inlichtingen in ieder geval de meerdere of mindere ligtvaardigheid of misdadige bedoeling des aangeklaagden geschrijfs konden worden opgehelderd, en dus gronden tot waardering der meerdere of mindere strafschuldigheid des beklaagden geboren worden; — terwijl voor de civile partij daaruit het onwaardeerbaar voorregt ontstaan was, om het onbevooroordeelde publiek te overtuigen, dat de gedane aantijgingen niet alleen onwettig en voor [illegible], maar ook van iederen grond ontbloot waren (?), daar de door die getuigen [illegible] gebragte daadzaak, onafhankelijk van den strijd der getuigen over [illegible] noch materiële noch intellectuële aanduidingen bevatte, om de moedwillige opening van brieven te vermoeden, veel minder evenwel om dusdanig verachtelijk wanbedrijf aan het postkantoor te Leiden te laste te leggen.

Pleitrede van den heer DE KEMPENAER, *advokaat van den appellant.*

De heer DE KEMPENAER heeft bij zijne inleiding stil gestaan bij de algemeene aandacht en belangstelling, welke dit regtsgeding heeft gewekt, en bij de blijken daarvan, gelegen onder anderen in menigvuldige brieven, niet alleen uit — maar zelfs van buiten — dit land ontvangen: en zoo wel daarom, als ook, en wel bijzonder, om het gewigt der zaak [illegible], die bijzondere aandacht en belangstelling van het hof voor dit geding gevraagd.

Z. Ed. Gestr. heeft vervolgens

I. Het aangeklaagde *artikel op zich zelf* beschouwd;

1°. *naar zijne aanleiding:*

a) gewaagd van menigvuldige ongeregeldheden, welke nu en dan op het postkantoor te Leiden zijn waargenomen, van welke hem de dagbladen bij de ontvangene brieven en berigten zijn medegedeeld, doch die Z. Ed. Gestr. in het openbaar niet wilde vermelden;

b) stil gestaan bij het voorgevallene met den brief door den heer J. C. VAN BORNHAREN, op den 27sten december 1838, dubbel [illegible] met ouwel en zegel-lak daaroverheen gesloten, en in [illegible] ongeschonden, in de brievenbus te Leiden bezorgd, doch [illegible] geopend te Elburg aangekomen, en bij den heer SCHRIJVE [illegible]ELDIJKE ontvangen;

c) betoogd, dat het getuigen-bewijs [illegible] geleverd, door den eersten regter, en naar [illegible] verkeerd was opgenomen, vermits dat getuigen-bewijs [illegible] geleverd, hetgeen die eerste regter daaruit bij zijn [illegible] en hetzelve niet was geleverd, om art. 370 *Code Pénal* [illegible] ook om het geschrevene te regtvaardigen, maar [illegible], dat dit geschrevene niet zonder gewigtige [illegible];

d) Art. [illegible] *générale sur le service des postes aux lettres* van 28 april 1828 voorgelezen, en daaruit bewezen, dat deze brief te Leiden in de brievenbus ongeschonden, en volkomen behoorlijk verzegeld gevonden moet zijn;

e) en daaruit afgeleid, dat dit, vergeleken met den staat, waarin die brief te Elburg is ontvangen, het onwedersprekelijke bewijs oplevert, dat er ten postkantore, hetzij dan te Leiden, hetzij te Utrecht, onbehoorlijk met dien brief is gehandeld, en dat daarin voor de belanghebbenden genoegzame reden is gelegen om te klagen: maar in die klagte voor den heer directeur van het postkantoor te Leiden geene reden is gelegen, om in jengdigen ijver zijne ondergeschikte ambtenaren en bedienden te hoop te roepen, en *en corps* met hem te klagen, dat zij gelasterd zijn: doch wel reden, om te onderzoeken, bij wien de schuld van dit gebeurde lag, en te zorgen, dat zoodanig iets voor het vervolg niet weder plaats grijpe.

2°. *naar zijnen inhoud.*

Z. Ed. Gestr. heeft het artikel op nieuw geheel en naauwkeurig ontleed; en breedvoerig uit ieder gebruikt woord, uit iedere zinsnede, en uit het geheel te zamen aangetoond:

a) dat er volstrekt niets is *verzekerd*, maar alleen gesproken van *schijn*, opgemaakt, niet uit de zaak zelve, maar slechts uit waargenomene *omstandigheden*, welke *schenen* te zijn *blijken* van die zaak;

b) dat er volstrekt niemand is *genoemd* of maar *aangeduid*; aan niemand iets te laste gelegd, maar slechts eene *plaats* aangewezen, waarop het scheen te blijken, dat soms brieven werden geopend;

c) dat de waarschuwing aan de *algemeene* administratie der posterijen gegeven, bewees, dat men geene der ambtenaren van de posterijen daarvan verdenken wilde;

d) dat dit nog nader bleek uit de vermelding van *een misbruik van* VERTROUWEN, hetgeen hier alleen door particulieren op dat kantoor kon worden gepleegd, vermits de ambtenaren van dat kantoor volgens art. 187 *Code Pénal*, een *misbruik van* GEZAG zouden hebben begaan;

e) bij de ontvouwing daarvan, heeft Z. Ed. Gestr. de daartoe betrekkelijke overwegingen van het vonnis des eersten regters wederlegd; en vooral aangetoond, dat deze regter zijne bevoegdheid was te buiten gegaan, door niet de *daad*, maar de *bedoeling*; niet de gebruikte *woorden*, maar de vermeende *strekking* dier woorden te straffen.

3o. *als onstrafwaardig verdedigd*, en daartoe:

a) in het breede betoogd, en uit de redevoeringen van de heeren P. TAMMO SYPKENS, Mr. D. FOCKEMA, Jonkh. R. W. J. VAN PABST TOT BINGERDEN en Mr. A. P. RAOUX aangetoond, dat art. 2 der wet van 16 mei 1829 hier van geene toepassing kan zijn, vermits een postkantoor noch *openbare autoriteit*, noch *openbaar ligchaam* is; maar met de redenen, aangevoerd in het *Bijblad* van de hoogleeraren DEN TEX en VAN HALL, van 4 mei 1839, bewezen, dat het niets meer dan een *bureau* is.

Z. Ed. Gestr. heeft dat ondersteund door de vermelding der geschiedenis van de brieven-posterij, en hoe dezelve onder ons nog bestaat, als bij het *Decret de la Convention Nationale* van 23 en 24 julij 1793, *organisées en régie nationale*; zie RONDONNEAU, t. 3. p. 90.

b.) aangetoond, dat de vereischten bij art. 367 *Code Pénal* ter toepassing van hetzelve niet aanwezig zijn, vermits er ontbreekt *une imputation* — veel meer nog *une imputation*, aan één of meerdere, bepaald genoemde, of kennelijk en onmiskenbaar aangewezene *individuen*.

En bij dat alles heeft Z. Ed. Gestr. weder het daartoe betrekkelijke vonnis van den eersten regter wederlegd; en den eisch der civile partij opzettelijk bestreden, als ongegrond, en als overtreffende hetgeen dezelve volgens art. 231 *Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering* in dit geding vragen en de regter haar toewijzen mag.

II. Daarna heeft Z. Ed. Gestr. het artikel als *dagblad-artikel* beschouwd.

Z. Ed. Gestr. heeft vermeld, waarom hij ter eerster instantie van deze beschouwing geen gebruik had gemaakt, het voor den appellant verkieslijker achtende, de zege op de daar aangevoerde gronden te behalen; doch ook, waarom hij het nu pligt achtte ook deze beschouwing te doen gelden.

Zijn Ed. Gestrenge heeft dezelve geput uit art. 4 der wet van 16 mei 1829, uit de reeds aangehaalde redevoeringen van de heeren FOCKEMA, SYPKENS en VAN PABST, vooral ook uit die van den heer en mr. [illegible] LUZAC, uitgesproken in de zitting der Tweede Kamer van de [illegible] maart 1829 en voorkomende in de *Staats-Courant* [illegible] maart 1829 [illegible].

Hij heeft [illegible] de roeping der dagbladen is, om [illegible] aan te duiden, om in het eerste geval te verhinderen, dat zij worden herhaald, in het laatste te voorkomen, dat zij worden gepleegd.

Hij heeft beweerd, dat het in onzen tijd nuttig is, van zoo iets te gewagen als het aangeklaagde artikel behelst, vermits men wel eens hoorde spreken van een *cabinet noir*; een Fransch staatsman openlijk durfde verklaren, dat, zonder het aanwenden van dat middel, geen land goed kan worden geregeerd; de trouw der postkantoren in Engeland op geene hooge waarde wordt gesteld, en er gevonden worden die vermeenen, dat er hier te lande aanschrijvingen bestaan, welke van het aanwenden van dien maatregel in bijzondere gevallen niet vreemd zijn.

En voor een oogenblik aannemende, dat deze de reden der plaatsing van dat artikel in dit dagblad ware geweest, heeft Z. Ed. Gestr. aangetoond, dat dit, met alle voorzigtigheid, en bescheidenheid, en zonder mengsel van de allerminste bitterheid of onbetamelijkheid is geschied; en op grond daarvan verdedigd, dat van dit grondwettige regt, op eene [illegible], vooral op eene onstrafbare wijze is gebruik gemaakt.

III. Het stelsel van het openbaar ministerie en van den eersten regter beschouwd, als leidende:

1°. tot de *crimes de tendance*, die in Frankrijk zoo veel gerucht hebben gemaakt en zoo veel kwaad hebben gesticht.

2°. tot ondraaglijken overlast van ligtgeraakte mindere ambtenaren, die doorgaande meer met hunne betrekking zijn ingenomen, naarmate hunne betrekking minder gewigtig is, en zelfs eene betamende grondwettige beoordeeling hunner daden niet kunnen verdragen.

3°. tot geheele vernietiging van de vrijheid der drukpers.

4°. tot de jammervolle noodzakelijkheid om naar eene *censuur* te verlangen.

Dringende heeft Z. Ed. Gestr. het hof gebeden deze onheilen van het dierbare vaderland weldadig af te weren.

IV. Ten slotte heeft Z. Ed. Gestr. uit de *Arnhemsche Courant*, van 16 december 1823, no. 150, een artikel opgelezen, ten opschrift voerende: *Vermindering der Muntspeciën* (*), en vermeld dat de appellant, wegens het plaatsen van dat artikel van laster beschuldigd, doch door de correctionele kamer der regtbank van eersten aanleg te Arnhem vrijgesproken is.

Z. Ed. Gestr. heeft aangetoond hoe veel krachtiger en bepaalder dat artikel was dan het thans aangeklaagde; opgemerkt, dat in 1823 de wetten van 10 april 1815 en 6 maart 1818 nog bestonden, die eerst later in 1829, zijn afgeschaft; doch toen over dat artikel eene vrijspraak, en nu over dit artikel eene veroordeeling is uitgesproken: toen eene vrijspraak van eene onvolledige regtsbedeeling, thans eene veroordeeling van eene echt Nederlandsche regtbank.

En daaruit heeft Z. Ed. Gestr. aanleiding genomen, om het hof dringend uit te noodigen, om door zijne uitspraak te bewijzen, dat wij sedert 1823 in maatschappelijk geluk niet zijn achteruit gegaan.

Het regt in Nederland.

In de *Arnhemsche Courant*, een oppositie-blad, verschijnt er den 14den februarij 1839 een ingezonden artikel, van den volgenden inhoud: »*Het schijnt* te blijken dat de brieven op het postkantoor te Leiden soms worden geopend. Men verzoekt de redactie der *Arnhemsche Courant*, gelijk die der andere dagbladen, dit ter algemeene kennis te willen brengen; ter waarschuwing van ieder, die brieven naar of te Leiden in te zenden heeft; tot waarschuwing bovenal van de algemeene administratie, gehouden en gezind om den ingezeten te dekken tegen een misbruik van vertrouwen, niet min schandelijk of hatelijk dan eenig ander, waartegen men den regter te hulp roept."

Den 4den maart levert de directeur van het Leidsche postkantoor deswege eene klagt tegen de uitgever in.

Den 18sten maart wordt de uitgever gedagvaard om voor den regter-commissaris te verschijnen.

Den 28sten maart wordt hij gehoord door den regter-commissaris.

Den 29sten maart verwijst de raadkamer den beklaagde naar de correctionele teregtzitting.

Den 16den april condemneert de correctionele regtbank den beklaagde.

In het appel, condemneert het provinciaal geregtshof van Gelderland den appellant, in dezelfde straf: eene maand gevangenis, *f* 25 boete, de kosten, en 5 jaar ontzegging van burgerregten.

In de *Utrechtsche Courant*, een ministerieel dagblad, verschijnt den 22sten februarij een artikel, waarin er, van de *Arnhemsche Courant* sprekende, gezegd wordt: » Wanneer een Nederlandsch dagblad — zich niet ontziet zijne eigene natie — openlijk verachtelijk te maken, dan is het de pligt van ieder regtgeaard Nederlander zulk eene AFZIGTING in al derzelver afschuwelijkheid openlijk ten toon te stellen." Waarin verder blijkbaar aan de schrijvers der *Arnhemsche Courant* wordt toegeroepen: »Neen, eervergeten satelliten van het vreemd verraad! handlangers der revolutionaire propaganda!"

De uitgever der *Arnhemsche Courant*, die dezelve eenig en alleen onderteekent, de eenige die voor dezelve, als hadde hij ze geheel geschreven, verantwoordelijk is (gelijk ook het vonnis der correctionele regtbank te Arnhem, en het arrest van het hof van Gelderland *tegen* hem uitgesproken, bewijzen), vindt zich door het ministerieel dagblad, de *Utrechtsche Courant*, verregaande gelasterd, vindt zich aangewezen als schuldig of althans medepligtig aan daden, die, bestonden zij, hem ongetwijfeld aan correctionele of criminele vervolgingen, aan haat en verachting zouden blootstellen.

Hij levert den 27sten februarij eene klagte in aan den officier bij de arrondissements regtbank te Utrecht, tegen den uitgever der *Utrechtsche Courant*, klagende over hetgeen art. 367 van het *Code Pénal* laster noemt en art. 371 als zoodanig bestraft.

De officier der arrondissements-regtbank te Utrecht ontvangt die klagte den 28sten februarij; iedereen leest die in de *Arnhemsche Courant* van [illegible]

Het schijnt dus te blijken, dat, terwijl de uitgever der *Arnhemsche Courant* niet straffeloos mag drukken: »*Het schijnt te blijken*, dat de brieven op het postkantoor te Leiden soms worden geopend," de uitgever der *Utrechtsche Courant* daarentegen gerust de schrijvers der *Arnhemsche Courant* mag noemen: »eervergeten satelliten van vreemd verraad! handlangers der revolutionaire propaganda." — C. A. THIEME, die zijne courant dagelijks onderteekent, die geacht wordt dezelve geheel te hebben geschreven, en ook *als zoodanig* gecondemneerd wordt, wegens het daarin voorkomende, schijnt *als zoodanig geene* bescherming te vinden als eene *Utrechtsche Courant* de schrijvers der *Arnhemsche Courant*, dat is C. A. THIEME in de eerste plaats (volgens de Geldersche regters en raadsheeren zelven) *eervergeten satellieten van vreemd verraad*, enz. gelieft te noemen.

(*) Dat artikel was van den volgenden inhoud: Men kome dezer dagen, waar men wil, overal spelen de *schellingen* en *zesthalven* eene hoofdrol. In steden en dorpen, bij ambtenaren en burgers, in hoogere en lagere standen, alom loopt het gesprek over die beide muntspeciën, en een ieder is daarover in de weer.

Wat wij gevreesd hadden, gebeurt; de maatregel geeft hier en daar aanleiding tot groote misbruiken en knevelarijen, vooral ten platte lande. De meeste lieden zijn óf vreesachtig, om op enkele recepissen hunne schellingen en zesthalven af te geven, óf zij verkeeren in geldsgebrek en zijn hierdoor zeer ontriefd, wanneer zij eenige dagen van hun geld verstoken zijn. Van daar bij ambtenaren en particulieren gedurige verzoeken om maar terstond geld terug te hebben, onder aanbod van daarvoor iets te laten vallen. En van dit aanbod wordt op eene verregaande wijze misbruik gemaakt: wij zijn van goeder hand onderrigt, dat vele ambtenaren ten platten lande terstond geld geven, maar op alle zesthalven daarvoor een oortje en zelfs *drie* duiten korten.

In onze tegenwoordigheid betuigde een landman aan eenen ontvanger zijne verwondering, dat hij hem dertig gulden op zijn verzoek bij het brengen der zesthalven uitbetaalde, zonder voor ieder zesthalf een oortje te korten, er bijvoegende, dat hij dezelve in zijne eigene gemeente zonder korting niet kwijt konde worden, en het dan nog als eene gratie werd aangemerkt, dat men maar een oortje [illegible].

Dergelijke knevelarijen geschieden niet alleen door ambtenaren, maar ook door particulieren, die er geen conscientie-bezwaar van maken, om zulk [illegible] handel te drijven, en van de confusie gebruik maken, om [illegible] herinnering te houden aan het vertrek der *schellingen* en *zesthalven* [illegible].

Onmogelijk is het, alle misbruiken voor te komen: Intusschen [illegible] wenschelijk zijn, dat zoodanige kwade praktijken had kunnen worden voorzien.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 Mei 2 El 4 Palm 1 Duim ; gewassen 0 Duim ; gevallen 3 D.
Den 17 Mei 2 El 3 Palm 9 Duim ; gewassen 0 Duim ; gevallen 2 D.

Advertentiën.

Getrouwd :

P. C. NAHUIJS,
en
T. M. HODGSON.

LONDEN,
den 14den Mei
1839.

Getrouwd :

J. VAN ESSEN,
van Nijmegen
en
G. W. TAATS.

ARNHEM,
den 15den Mei
1839.

Heden behaagde het den Almagtigen God, mijn zoo hartelijk geliefde Echtgenoot *J. A. HÖRDT* tot zich te nemen. Hij stierf, na eene kortstondige, doch hevige ziekte, in den jeugdigen leeftijd van ruim zes en dertig jaren, waarvan wij er slechts negen allergelukkigst vereenigd waren.

Zij, die 's mans edel karakter gekend hebben, zullen alleen gevoelen, hoe diep mij, met mijn eenigst kind, dit verlies treft. De godsdienst is mijn eenige troost, en, ik hoop, hem eenmaal daar weder te vinden, waar geene scheiding meer plaats heeft.

S. G. KAUTZ,
ARNHEM 15 Mei 1839. Wed. *J. A. HÖRDT.*

De Affaire zal door de Weduwe worden aangehouden, waarom zij zich op nieuw bij hare Begunstigers aanbeveelt.

Op Dingsdagen den 21sten Mei, *bij inzet*, en den 4den Junij 1839, *bij toeslag*, des avonds om 7 uur precies, in *het Zwijnshoofd*, *te Arnhem*, zal geveild en bij *Opbod zonder beraad* verkocht worden :

Een HEERENHUIS en ERVE, met aangelegen TUIN, staande en gelegen te *Arnhem*, aan de Walstraat, ... Sectie G N°. 482, bevattende 10 meestal behangene KAMERS, DIENSTBODEN- en PROVISIE-KAMERS, KEUKEN met stroomend WATERSPOMP en ..., ... KELDER, ruime ... ZOLDERS, en verdere Gemakken, ... bezigtiging en conditiën van verkoop nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris *GODEFROIJ*, te *Arnhem*.

---

† † † De BROUWERIJ *DE EEND*, en het daaraangelegen vrolijk en gemakkelijk HEERENHUIS met de verdere Gebouwen, alles van steen, en sedert weinige jaren nieuw, hecht en sterk gebouwd, en de tot de fabriek behoorende gereedschappen, benevens TUIN, aangename Wandelingen en vruchtdragende BOOMGAARD, groot 3 Bunder en 32 Roeden, aan elkander gelegen te *Setten*, in het Ambt van *Over-Betuwe*, aan den grooten weg van *Nijmegen* naar *Utrecht*, zijn te zamen bij den inzet gebragt tot de som van . . . . *f* 11,200.

De toeslag en finale verkoop van dit perceel, aan de gelegenheid tot voortzetting en uitbreiding eener winstgevende zaak vereenigende die van een aangenaam en vrolijk Buitenverblijf, in eigen gebruik te aanvaarden 1 Julij 1839 en in vroegere Couranten breeder omschreven, blijft bepaald op Woensdag den 29sten Mei 1839 des namiddags ten 3 uren aan het *Dolhuis* ..., bij *Wageningen*.

Voor de bezigtiging, aanwijzing en verdere inlichtingen van deze Fabriek, vervoege men zich dagelijks aan het Heerenhuis bij den Eigenaar, en voor de inlichtingen over de verkoops-voorwaarden ten kantore van Mr. *W. H. TAAIJ*, Notaris te *Arnhem*, alwaar inmiddels nadere verhoogingen zullen worden aangenomen.

---

† † † Op nader te bepalen dag, zal, in de maand Junij 1839, in het openbaar worden verkocht :

De HEERLIJKHEID *ECK EN WIEL*, ... kasteel, Thijnsen, Pontveer ... Uiterwaarden, groot nagenoeg 20 Bunders ...

---

§ † § Men vraagt ... DE LANDERIJEN, ... somma van 10 à 20 duizend gulden. — ... keerde brieven, onder Lett. V D S, bij den Uitgever dezer ...

Te Huur, dadelijk te aanvaarden.

Het aangenaam gelegen BUITENVERBLIJF *HET RIJSSEL*, een half uur van *Zutphen*, en een kwartier uur van den Straatweg naar *Deventer*. — Het Huis bevat *vijf* BOVEN- en *vijf* BENEDENKAMERS, KEUKEN, KELDER en MANGELKAMER; — STAL voor twee Paarden en REMISE. — Voorts grooten MOESTUIN met ... vruchtdragende Boomen, aangename WANDELIN-

GEN, visrijke GRACHTEN, en de vereischende VRIJE JAGT. De jaarlijksche huurprijs is *f* 275. Bevragingen onder franco-brieven, Letter. N. bij den boekhandelaar *W. ... THIEME*, te *Zutphen*.

TE HUUR :

even buiten *Arnhem* aan den straatweg naar *Velp* een kapitaal HEERENHUIS, voorzien van *acht* behangene en geplafonneerde KAMERS, alle met stookplaatsen voorzien, waaronder twee kamers *en suite*, met KEUKEN, KELDER, rojalen ZOLDER en TUIN : Te aanvaarden primo Augustus. — Te bevragen bij den Heer Notaris *GODEFROIJ*. *Brieven franco.*

Bij *H. BROUWERS*, Mr. Wagenmaker te *Arnhem*, is te koop eene nieuwe BAROUCHETTE voor 6 persoonen, en een dito PHAETON voor één en 2 paarden. Voor de deugdzaamheid van deze Rijtuigen wordt twaalf maanden ingestaan.

CONCERT.

Op Maandag den 20sten Mei 1839, ... des namiddags om ... uur, zal er CONCERT zijn in het Logement *het oude Kromhout*, te *Brummen*.

Brummen, den 16den Mei 1839.

M. J. SEIJLDERS.

INSTRUMENTAAL CONCERT.

Aan het geëerd publiek wordt bekend gemaakt, dat op Maandag den 20sten Mei 1839, ten huize van *E. A. HANSSEN*, geb. *VAN KLEIJN*, in het *Hôtel Belle-Vue*, te *Dieren*, zal gegeven worden een INSTRUMENTAAL CONCERT. Het begin is des middags ten 4 en het einde ten 11 ure des avonds; bij deze gelegenheid zal de Tuin des avonds behoorlijk verlicht zijn.

Dieren, den 16den Mei 1839.

De Ondergeteekende berigt hierdoor dat hij door aankoop eigenaar is geworden van het fonds en het regt van uitgave en kopij van den

NEDERLANDSCHEN MUZEN-ALMANAK,

vroeger door den heer *J. IMMERZEEL Jr.* uitgegeven.

De MUZEN-ALMANAK voor 1839 is, zoo lang het getal der nog onverkochte exemplaren dit toelaat, tot den vroegeren prijs ... verkrijgbaar.

Amsterdam, 30 april 1839.

... E. LEMAN.

Bij den Boekhandelaar ... te *Arnhem* en zijne correspondenten is voortdurend te bekomen :

I. WANDELINGEN *in een gedeelte van Gelderland, of Geschiedkundige en Plaatsbeschrijvende Beschouwing van de OMSTREKEN DER STAD ARNHEM*, *door I. AN. NIJHOFF*. Vijfde verbeterde en vermeerderde druk. Met eene plaat, Prijs . . . . *f* 1,50.

II. TOPOGRAPHISCHE KAART VAN DE OMSTREKEN DER STAD *ARNHEM*, waarop al de Buitenplaatsen, met derzelver hoogten en laagten, plantsoenen en vijvers, wegen en voornaamste wandelplaatsen naauwkeurig en sierlijk aangewezen zijn.

Zoolang het gering getal exemplaren strekt, dat van deze Kaart nog voorhanden is, wordt dezelve afgeleverd tot den verminderden prijs van *f* 3-60, en op linnen geplakt in een foudraal voor . . . *f* ...

III. TAFEREELEN UIT DE OMSTREKEN DER STAD *ARNHEM*, *in twaalf* KUNSTPLATEN, naar de natuur geteekend door *A. ... COUWENBERG Jr.* gegraveerd door *H. W. COUWENBERG*, Prijs . . . . *f* 12.

Bij denzelfden is mede te bekomen :

Eene geheel nieuwe KAART VAN DE PROVINCIE *GELDERLAND*, uitgegeven te *Amsterdam* bij *MORTIER, COVENS EN ZOON*. Prijs *f* 1-50, en op linnen gedrukt in een koker . . . . *f* ...

Nederlandsche

Stoomboot-Maatschappij.

Dienst tusschen ... *Dusseldorp en Keulen*, ... 1839 ...

... den ... 26, 28 en 30, des morgens ..., des morgens ten 5 ure.

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp* en *Keulen* den 20, 22, 27, 29 en 31, des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem* den 19, 22, 24, 29 en 31, des morgens ten 7 ure, en den 21 en 27, des morgens ten 11 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam* den 20, 22, 23, 25, 28 en 30, des morgens ten 9½ ure.

en verder

Van *Arnhem* naar *Dusseldorp*, *Keulen* en *Coblenz*, den ..., 24 en 29, des namiddags ten 4 ure.

Van *Coblenz* naar *Keulen*, *Dusseldorp* en *Emmerik*, den 21 en 27, des morgens ten 6 ure.

Van *Emmerik* naar *Arnhem*, den 22 en 28, des morgens ten 6 ure.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.